

A Fővárosi Ítéltábla dr. Dénes Bertold ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző ügyvéd: dr. Kovács Loránd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen sajtó-helyreigazítás miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. november 29. napján kelt 122.P.23.368/2017/9. számú ítélete ellen az alperes részéről 11. sorszám alatt, a felperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett és 14. sorszám alatt megindokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felek a másodfokú per költségeiket maguk kötelesek viselni.

Kötelezi a felperest és az alperesi hírportált üzemeltető ... Zrt.-t (...), hogy külön felhívásra fizessenek meg a Magyar Államnak 48.000-48.000 (negyvennyolcezer-negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság az ítéletben ismertette az alperes szerkesztésében 2017. július 29-én megjelent cikk lényegét és az abban hivatkozott 2017. július 14-i felperesi cikket is. A felperes az alperesnek megküldött helyreigazítási kérelmében annak helyreigazító közleményben történő közzétételét kérte, hogy az alperes a „2017. július 29-én »A BKK-t politikai indíttatású, szervezeti informatikai támadás érhet« című cikkünkben valótlanul híresztelte és a való tények hamis színben való feltüntetésével azt a hamis látszatot keltett, hogy az ... a Budapesti Közlekedési Központ (BKK), illetve annak online jegy- és bérletvásárlási vagy más szerverei és rendszerei ellen, valamint a ... szerverei és rendszerei ellen politikai indíttatással, bűncselekményt megvalósítva, egy 18 éves fiúval és más sajtószervekkel együttműködve, a vizes vb-re időzített káoszeltési szándékkal, az utóbbi évek legsúlyosabb informatikai támadását felvezetve, informatikai és kommunikációs támadást, hadjáratot, lejárató kampányt szervezett és indított vagy abban részt vett.

A valóság mindezzel szemben az, hogy az ... - sem a vizes vb-re időzítve, sem attól függetlenül - sem önállóan, sem másokkal nem szervezett és nem indított semmiféle, a BKK, illetve annak online jegy- és bérletvásárlási vagy bármely más szervere és rendszere elleni támadást, valamint a ... bármely szervere és rendszere ellen indított támadásban, hadjáratban, kampányban nem vett részt. Az ... az eseményekről olvasói jelzések alapján szerzett tudomást, ahogyan az a 2017. július 14-én 16:31-kor közzétett cikkéből (»Meghekkkelhető a BKK rendszere, bármennyiért lehet jegyet venni«;

elérhető: <http://...> tényszerűen kiderül."

A felperes a módosított keresetében kérte, hogy a bíróság a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi. CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdése alapján kötelezze az alperest a sérelmezett közleménnyel azonos optikai megjelenítéssel és a kifogásolt médiatartalom megjelenésével azonos terjedelemben az alábbi helyreigazító közlemény közzétételére:

„Helyreigazítás: a 2017. július 29-én a »BKK-t politikai indíttatású, szervezett informatikai támadás érhet» című cikkünkben valótlanul híreszteltük, hogy az ... a Budapest Közlekedési Központ (BKK), illetőleg annak online jegy- és bérletvásárlási rendszere ellen szervezett informatikai és kommunikációs támadást indított egy 18 éves fiúval és más sajtószervekkel együttműködve, a vizes vb-re időzítve. A valóság ezzel szemben az, hogy az ... az eseményekről olvasói jelzések alapján szerzett tudomást, ahogy az a 2017. július 14-én 16 óra 31 perckor közzétett cikkéből tényszerűen kiderül."

Előadta, hogy a keresetmódosítás során az eredeti kérelménél többet és mást nem kért, ezért az szabályszerű. Hivatkozott arra, hogy az alperes az általa állított és a felperes által kifogásolt tényeket nem bizonyította. Utalt a BKK válaszára, amely a cég elleni informatikai támadást a felperesi cikket megelőző időpontra vezette vissza. A cikk lényegi tartalmát tekintve hangsúlyozta, hogy a szerint a felperes az ellenzéki sajtó része, és ebben a minőségében találta ki, tervezte meg a támadást és ebbe vont be a 18 éves fiút. A jogsértés megvalósulhat a PK 12. számú állásfoglalás alapján a tények manipulatív átcsoportosítása és lényeges tények elhallgatása révén. Ilyen lényeges, alperes által elhallgatott tény, hogy a 14 óra 38 perckor történt vásárláshoz képest a felperesi cikk valóban 16 óra 31 perckor jelent meg, de a BKK a cikk megjelenését követő rövid idő elteltével közölt válaszát teljes terjedelmében, változtatás nélkül a felperesi cikk frissítésként azonnal, lényegében a közzétételt követő egy órán belül közölte.

Az alperes a felperes keresetének elutasítását és perköltséget kért.

Elsődleges védekezése szerint arra nincs eljárásjogi lehetősége a felperesnek, hogy az eredeti, sajtószervnek megküldött helyreigazítási kérelemnél tartalmilag, érdemben változtasson.

Érdemben arra hivatkozott, hogy az alperesi cikk a helyreigazítás iránti kérelemmel szemben azt állítja, hogy a 18 éves fiú indított kommunikációs hadjáratot a BKK ellen a felperessel együttműködve. A cikknek ez a kijelentése ugyanakkor kellő ténybeli alapból levont következtetés. A cikk ugyanis az összes lényeges elem bemutatásával levezeti, hogy az időben szorosan egymás után bekövetkező eseményekből miként következik, hogy a felperes a 18 éves fiúval együttműködött és azzal, hogy a felperes meglehetősen gyorsan, a 18 éves fiú bejelentését követő rövid idő elteltével közzétette a saját álláspontját, közreműködött abban is, hogy egy ilyen mértékű informatikai támadás valósuljon meg a BKK informatikai rendszere ellen.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 8 napon belül az általa szerkesztett ...hu internetes hírportálon az eredeti tartalom közzétételével azonos helyen és közvetlenül a sérelmezett cikk címe alatt, az eredeti tartalommal azonos betűméretben és megjelenéssel, a cikk elérhetőségéig, de legalább 30 napig tegye közzé az alábbi helyreigazító közleményt:

„Helyreigazítás: a 2017. július 29-én megjelent, a »BKK-t politikai indíttatású, szervezett informatikai támadás érhet» című cikkünkben valótlanul híreszteltük, hogy az ... a Budapest Közlekedési Központ (BKK), illetőleg annak online jegy- és bérletvásárlási rendszere ellen szervezett kommunikációs támadást indított egy 18 éves fiúval és más sajtószervekkel együttműködve. A valóság ezzel szemben az, hogy az ... az eseményekről olvasói jelzések alapján szerzett tudomást, ahogy az a 2017. július 14-én 16 óra 31 perckor közzétett cikkéből

(»Meghekkkelhető a BKK rendszere, bármennyiért lehet jegyet venni«; elérhető:

<http://...> kiderül."

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesi hírportált üzemeltető ... Zrt-nek 9.525 forint perköltséget, a Magyar Államnak 27.000 forint le nem rótt illetéket. Az alperesi hírportált üzemeltető gazdasági társaságot 9.000 forint illeték megfizetésére kötelezte hasonló módon.

Az elsőfokú bíróság ismertette a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdését, a PK 12. és 13. számú állásfoglalást.

Eseti döntésekre hivatkozva kifejtette, hogy az a logikai folyamat nem tekinthető okszerűtlennek és nem ellentétes a véleményalkotás elemi szabályaival, amelynek során a kijelentést tevő személy a tudomására jutott tényekből von le következtetést további tényekre.

Az alperes elsődleges védekezését nem találta alaposnak, mert a felperes eredeti és módosított helyreigazítás iránti kérelmét összevetve megállapítható, hogy a keresetben kért helyreigazítás az eredeti helyreigazító közlemény tartalmi elemeit szűkíti, de ahhoz képest érdemi változtatást nem tartalmaz. Ezért a felperes jogosult volt a módosított kereset szerinti helyreigazító közlemény közzététele iránti kereseti kérelem előterjesztésére.

Érdemben azt rögzítette, hogy a cikk felperes által kifogásolt lényegi tartalma az, hogy a BKK online vásárlási rendszere ellen előre eltervezett informatikai és kommunikációs támadást indított.

Osztotta az alperesnek azt az álláspontját, hogy a helyreigazító közleményben sérelmezett kijelentés - részben - nem a felperesre vonatkozik. A fentiekkel összefüggésben megállapítható ugyanis, hogy az alperesi cikk arra nézve közlést, de még utalást sem tartalmaz, hogy a felperes bárki ellen bármilyen jellegű informatikai támadást indított volna. A cikk a felperest az informatikai támadást felvezető eseménysorban nevesítette.

Hangsúlyozta azt is, hogy a felperes nem kifogásolhatja a cikk tartalmát abból a szempontból, hogy az az olvasó részére mit sugallhat.

Az alperesi cikk a kommunikációs támadás megindítójaként, azaz megtervezőjeként a 18 éves fiút nevesíti, a felperesre releváns információ az ebben a tevékenységben a vele való együttműködés. Ezzel lényegében a szervezett támadás elindítójaként a hekkerként azonosított személlyel és az úgynevezett ellenzéki sajtó részét képező sajtószervekkel akarategységben eljáró felperest is nevesíti.

Egyetértett az alperessel abban, hogy a cikkben is hivatkozott felperesi írás megjelenéséből és az események időrendjében ennek helyéből vont le következtetést a felperes szerepére. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azonban önmagában abból, hogy a felperes a bejelentést követő rövid idő elteltével jelentette meg a jegyértékesítő felülettel szembeni kritikát, még az egyszerű logika szabályai szerint sem következik, hogy a felperes szervezett, tényleges, jelentése szerint előre megtervezett kommunikációs célzatú támadást indított volna. Az alperesi következtetés ezért okszerűtlen volt, a logika szabályaival ellentétben állt, amikor ezt a kommunikációt egy 18 éves fiatalemberrel és más sajtószervekkel együtt előzetesen kitervelt támadásnak tartotta. Az alperes ennél fogva a kifogásolt közlés helyreigazítására köteles.

Ezen támadásnak a vizes-vb kezdetére vonatkozó időzítésére vonatkozó közlés tekintetében úgy foglalt állást, hogy annak valóságtartalma nem bizonyítható, ezért az olyan véleménynyilvánítás, amivel szemben helyreigazításnak nincs helye.

A helyreigazító közlemény szövegét a PK 15. számú állásfoglalásban biztosított lehetőséggel élve fogalmazta meg.

Szükségtelennek ítélte a BKK informatikai igazgatójának tanúkénti kihallgatását, az erre vonatkozó alperesi indítványt ezért elutasította.

Úgy ítélte meg, hogy az alperes nagyobb arányban tekinthető pernyertesnek, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest részperköltség megfizetésére, a feleket pedig a le nem rótt illeték viselésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mind a felperes, mind az alperes fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság az elutasított rész tekintetében is kötelezze az alperest helyreigazításra, a perben már előadott indokai alapján, melyek az informatikai támadásra, illetve a támadás időzítésére vonatkoztak.

Álláspontja szerint az elutasított keresetrészek is a felperesre vonatkozó valótlan híresztelések.

A cikk egésze a kommunikációs és az informatikai támadást folyamatként, egységesen kezeli. A leaden kívül többször is megjelenik, hogy a fiatalember - és az ... közös - akciója volt a felvezetése a sokkal nagyobb volumenű támadásnak. Az írást egy zárt logikai rendszer jellemzi, amely az átlagos olvasóban egyértelműen azt az értelmezést alakítja ki, hogy a támadás informatikai és kommunikációs jellege nem választható el egymástól, az szoros szándékegységben és időbeli linearitással valósult meg, sőt a kettő kölcsönösen feltételezte egymást. A szöveg teljes kontextusában a „felvezetés” kifejezés nem a támadás indítása előttiiséget jelenti, hanem a támadás nagyobb volumenű szakaszának az előkészítését, megalapozását. Ebből következően a perben az alperesnek nemcsak a hekker és az ... (és más sajtószervek) közötti szándékegységet, hanem az állítólagos későbbi „példátlan erejű szervezett informatikai támadás” megvalósulását is bizonyítania kellett volna, ami nem történt meg.

A támadásnak a vizes-vb-re történő időzítésére vonatkozóan álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak jelentőséget kellett volna tulajdonítani annak a körülménynek, hogy bár kétségtelen, hogy a vizes vb az esettel egy időben zajlott, azonban a cikk a két esemény között kifejezetten kapcsolatot teremt. A cikk szerint nem véletlen a két esemény egyidejű bonyolódása, hanem a hekkertámadás célja a botránykeltés, a BKK ellehetetlenítése, mégpedig a megnövekedett forgalommal járó vizes vb idején. Minthogy sem az összehangolt, egyeztetett támadást, sem pedig a támadás szándékolt időzítését nem bizonyította az alperes, az elsőfokú bíróságnak e vonatkozásban is helyt kellett volna adnia a keresetnek. Itt ugyanis a valótlan tényállítás az volt, hogy a felperes és a fiú az összehangolt támadást kifejezetten a vizes vb idejére időzítette.

Sérelmezte a perköltség viselésére vonatkozó elsőfokú döntést is. Álláspontja szerint döntő mértékben pernyertes lett, ezért indokolt lett volna az alperes teljes perköltségben marasztalása. Arra az esetre, ha a másodfokú bíróság a per főkérdésében nem is változtatná meg az elsőfokú ítéletet, e körben a megváltoztatás mindenképp indokoltnak tartotta.

Az alperes kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperes kereseti kérelmének elutasítását, továbbá a felmerült első- és másodfokú perköltségekben a felperes marasztalását.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a közlés lényegi tartalmát, mert nem állít olyat a cikk, hogy az informatikai és kommunikációs támadást a felperes indította.

A sérelmezett cikk leadje azt tartalmazza, hogy egy 18 éves fiú működött együtt a felperessel és indított kommunikációs hadjáratot. Az az állítás, amit az elsőfokú ítélet rendelkező részében meghatározott helyreigazítási szöveg tartalmaz nem szerepel a cikkben.

Az viszont, hogy a felperessel a 18 éves fiú együttműködött a BKK elleni kommunikációs hadjáratban okszerű következtetés, melynek valós ténybeli alapjait a cikk tartalmazza is.

A felperes és az alperes fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett, indokait az alábbi kiegészítésekkel osztja.

Az elsőfokú bíróság helyesen ítélte meg úgy, hogy a felperes módosított keresete tartalmában nem lépett túl a helyreigazítási kérelemben foglaltakon. Az eredetileg kérelmezettekhez képest keresetében mindössze tartalmi összefoglalást tett, azon nem terjeszkedett túl.

Érdemben elsősorban azt emeli ki a másodfokú bíróság, hogy a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása szerint a sajtó-helyreigazítás sajátos személyiségvédelmi eszköz, érvényesítésére azonban csak a jogszabály által meghatározott körben és a jogintézmény társadalmi rendeltetésének megfelelően kerülhet sor. Az igény elbírálása során a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, politikai vita azonban önmagában nem lehet sajtó-helyreigazítás alapja.

A fentiekből az következik, hogy a perben vizsgálandó írás címe, a leadben foglaltak és a cikkben részletezettek szerves egészet képeznek, azok között a tartalmi koherenciának fenn kell állnia. Ennek hiánya alapot adhat helyreigazításra.

A felperes módosított keresetében azt kifogásolta, hogy az alperes valótlanul híresztelte, hogy a felperes másokkal együttműködve szervezett informatikai és kommunikációs támadást indított a BKK ellen a vizes vb-re időzítve. Az alperes azzal védekezett, hogy a cikkben felsorolt eseményekből vont le következtetést, amely nem tekinthető okszerűtlennek. Ezen védekezés tükrében azt kellett vizsgálni, hogy a cikkben írtak mennyiben tükröződnek vissza a leadben. Ebben az alperes szervezett informatikai és kommunikációs támadásról ír, a felperest olyan kommunikációs hadjárat résztvevőjeként említi, ami felvezette az informatikai támadást. A cikk első mondatában az ellenzéki sajtó szervezett lejáratókampányáról ír.

A cikkből azonban az derül ki, hogy a hekker a manipulált vásárlását (14 óra 38 perc) követően 11 perc múlva küldte az első e-mailt a BKK-nak 22 perc múlva a másodikat. A felperes további 22 perc múlva kereste meg a BKK-t a hekker első BKK-nak küldött e-mailjére utalással, majd a saját cikkét 16.31-kor jelentette meg. Ezt követően érte terheléses támadás a BKK-t és a ... rendszerét.

Az alperes azt a gyanúját fogalmazta meg, hogy a felperes már a BKK-nak küldött leveleket megelőzően tudott a hekker tevékenységéről.

Ezekből a körülményekből kommunikációs támadásra, kommunikációs hadjáratra, a felperesnek az ellenzéki sajtóval közösen végzett szervezett lejáratókampányra következtetés nem vonható le. A felperes által megjelentetett egyetlen cikk nem tekinthető ilyennek.

Ugyanakkor az informatikai támadás esetében nem tekinthető a formál logika szabályaival ellentétesnek olyan következtetés levonása, hogy annak előidézője lehetett a felperesi cikk és az sem, hogy a hekker ténykedése és a felperes tudomásszerzése között eltelt rövid idő - ténylegesen 55 perc - felvetheti a felperes korábbi tudomását e ténykedésről. Ezek alapján az alperes jogsértés nélkül adhatott hangot azon feltételezésnek, hogy a felperes együttműködött a hekkerrel, az események és a vizes vb kezdetének egybeesése, pedig további a leadben megjelent következtetésre

is lehetőséget adott. Mindezek pedig azt sem zárták ki, hogy az alperes bizonyos tervezettség, szervezettséget feltételezzon e körben még akkor is, ha ez a tényleges valóságnak nem felel meg. A felperes ugyanis a közvélemény alakításában tevékenyen részt vesz, ezért a közszereplőkhöz hasonlóan tevékenységét illetően jóval nagyobb mértékben köteles tűrni, hogy mások azt megítéljék, szándékait illetően feltételezésekbe bocsátkozzanak. Annál is inkább, mert főtevékenysége alapján megfelelő lehetőségekkel rendelkezik saját álláspontjának megismertetésére.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen, csak a szervezett kommunikációs támadás tekintetében kötelezte helyreigazításra az alperest. Az alperesnek a közlemény megfogalmazása tárgyában előadott hivatkozása azért nem volt helytálló, mert az olyan lényegtelen körülményre vonatkozott, ami az elsőfokú ítélet megváltoztatását nem indokolta. Van hangsúlybeli különbség azon megfogalmazás között, hogy a 18 éves fiú a felperessel együttműködve, vagy a felperes a fiúval együttműködve járt el. A perbeli írás lényegi mondanivalója azonban az volt, hogy a felperes valamilyen módon részt vett egy szervezett kommunikációs támadásban. Ezen valótlán híresztelés helyreigazításának az elsőfokú bíróság által megfogalmazott közlemény megfelel.

Nem találta megalapozottnak a másodfokú bíróság a perköltségre vonatkozó felperesi fellebbezést sem. A felperes az alperesi közlés három lényegi elemét (kommunikációs hadjárat, informatikai támadás, időzítés) kifogásolta, melyből csak egy esetében lett pernyertes, ezért az elsőfokú bíróság által megállapított 1/3-ad - 2/3-ad arány helytálló.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Egyik fél fellebbezése sem vezetett eredményre ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. § utaló szabálya alapján a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján úgy rendelkezett, hogy a másodfokú eljárásban felmerült perköltségeiket a felek maguk kötelesek viselni.

Ennek megfelelően döntött a le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről is a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2018. február 28.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Istenes Attila s.k.
bíró